

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๐
รอบการประเมินที่ ๑/๒๕๖๖ ตั้งแต่วันที่ ๑ ต.ค.๒๕๖๕ - ๓๑ มี.ค.๒๕๖๖
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ชื่อ-นามสกุล.....นางสาวณมล ป้อมสา.....ตำแหน่ง.....นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ
กลุ่ม/ฝ่าย.....กลุ่มวิเคราะห์ดิน.....
หัวข้อการพัฒนา.....การสร้างความรู้ความเข้าใจกรอบธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Framework Awareness)
สถานที่.....สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๐.....วันที่.....๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
วิทยากร/ผู้ให้ความรู้.....สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล.....หน่วยงานที่จัดอบรมสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล
สรุปสาระสำคัญ

การสร้างความรู้ความเข้าใจกรอบธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Framework Awareness)

รัฐบาลดิจิทัล

รัฐบาลดิจิทัล หมายถึง การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานภาครัฐ และการจัดทำบริการสาธารณะ โดยปรับปรุงการบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลภาครัฐ และการทำงานให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัย และมีธรรมาภิบาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชนในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณชน และสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

หลักการและสาระสำคัญ

ของพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.๒๕๖๒

๑. แผนระดับชาติ มาตรา ๕ - กำหนดให้มีการจัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล - แผนสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับชาติ - หน่วยงานของรัฐจัดทำหรือปรับปรุงแผนปฏิบัติการให้สอดคล้อง

๒. คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล มาตรา ๖, ๗ กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีอำนาจเสนอแนะนโยบาย และจัดทำแผนวางกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ กำหนดมาตรฐาน ข้อกำหนดและหลักเกณฑ์

๓. ปฏิรูปกระบวนการและการดำเนินงาน มาตรา ๑๒ - ให้องค์กรของรัฐจัดทำข้อมูล และบริการในรูปแบบดิจิทัลให้สอดคล้องกัน - ให้องค์กรของรัฐจัดให้มีระบบการชำระเงินทางดิจิทัล - ระบบการพิสูจน์ และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล - มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยในการเข้าสู่บริการดิจิทัลของภาครัฐ - กำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐ และจัดให้มีการพัฒนาทักษะบุคลากรภาครัฐ

๔. บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว มาตรา ๔ , มาตรา ๑๐ (๕) - สนับสนุนและส่งเสริมให้องค์กรของรัฐ เชื่อมโยงบริการดิจิทัล เพื่อให้บริการประชาชนในรูปแบบ One Stop Service

๕. การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล มาตรา ๑๑, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖ - ให้องค์กรของรัฐเชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันและลดการทำข้อมูลซ้ำซ้อน โดยใช้ข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐอื่นจัดทำ มาเป็นฐานข้อมูลก่อนจัดทำข้อมูลใหม่ - มีศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล

๖. ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ มาตรา ๘ - กำหนดให้มีธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐเป็นกรอบแนวทางการกำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการข้อมูล การมีระบบบริหารจัดการและคุ้มครองข้อมูล

การมีมาตรการในการควบคุม และพัฒนาคุณภาพข้อมูล และการกำหนดนโยบาย และกฎเกณฑ์การเข้าถึง และได้ประโยชน์ข้อมูลของหน่วยงานรัฐ

๗. ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ มาตรา ๑๗, ๑๘ - ให้องค์กรกลางของรัฐเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐในรูปแบบดิจิทัล และให้มีศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและร่วมตรวจสอบการทำงานภาครัฐรวมถึงนำข้อมูลไปพัฒนาต่อยอดได้

๘. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐในการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล - กำหนดให้สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงาน สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และสนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายนี้

Data Governance

การกำกับดูแลข้อมูลภาครัฐ หรือธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

Governance คือ การกำหนดสิทธิ หน้าที่ อำนาจความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้เสีย ในกระบวนการต่างๆ อย่างชัดเจน

หลักสำคัญของรัฐบาลดิจิทัล (๒D, ๑C)

๑. Digitalisation การปฏิรูปการทำงานและการให้บริการให้เป็นดิจิทัล

๒. Data Driven การขับเคลื่อนองค์กรด้วยข้อมูลที่ดี

และ Citizen-Centric การเคารพสิทธิเสรีภาพ รวมทั้งยึดถือประโยชน์สุข และความสะดวกสบายของประชาชนเป็นสำคัญ

องค์ประกอบของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

มาตรา ๘ ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐตามมาตรา ๗ (๒) ต้องประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ คือ

๑. การกำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงสิทธิ และหน้าที่ของผู้ครอบครอง หรือควบคุมข้อมูลดังกล่าวในทุกขั้นตอน

๒. การมีระบบบริหาร และกระบวนการจัดการ และคุ้มครองข้อมูลที่ครบถ้วน ตั้งแต่การจัดทำ การจัดเก็บ การจำแนกหมวดหมู่ การประมวลผล หรือใช้ข้อมูล การปกปิดหรือเปิดเผยข้อมูล การตรวจสอบ และการทำลาย

๓. การมีมาตรการในการควบคุมและพัฒนาคุณภาพข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้อง ครบถ้วนพร้อมใช้งาน เป็นปัจจุบัน สามารถบูรณาการและมีคุณสมบัติแลกเปลี่ยนกันได้ รวมทั้งมีการวัดผลการบริหารจัดการข้อมูล เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีข้อมูลที่มีคุณภาพ และต่อยอดนวัตกรรมจากการใช้ข้อมูลได้

๔. การกำหนดนโยบาย หรือกฎเกณฑ์การเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ชัดเจน และมีระบบบริหารจัดการ รวมทั้งมีมาตรการและหลักประกันในการคุ้มครองข้อมูลที่มีอยู่ในความครอบครอง ให้มีความมั่นคงปลอดภัยและมีให้ข้อมูลส่วนบุคคลถูกละเมิด

๕. การจัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ เพื่อให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างของข้อมูล เนื้อหาสาระ รูปแบบการจัดเก็บแหล่งข้อมูล และสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล

ข้อมูลที่ดี (Good Data) เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ของ Governance

๑. บูรณาการเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น (Data Integration)

๒. เปิดเผยข้อมูลสู่ประชาชน (Open Data)

๓. วิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในมิติต่างๆ (Data Analytics)

Data Governance คือ ข้อมูลพื้นฐานที่จะก่อให้เกิดข้อมูลที่ดี สามารถนำไปใช้ประโยชน์ และนำไปสู่การพัฒนาบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ = กระบวนการ $\neq$ โครงการ (Process not Project) กระบวนการต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (PDCA) จะไม่มีวันสิ้นสุด

การจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐไม่ใช่หน้าที่ของฝ่าย IT เท่านั้น แต่เป็นภารกิจของเจ้าหน้าที่ทุกคน และทุกระดับชั้นในองค์กร เจ้าหน้าที่ IT จะไม่เข้าถึงรายละเอียดข้อมูล แต่สามารถเพิ่มเครื่อง แอปพลิเคชันต่างๆ

นิยามของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

การกำหนดสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้เสียในการบริหารจัดการข้อมูลทุกขั้นตอน เพื่อให้การได้มา และการนำไปใช้ข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน รักษาความเป็นส่วนบุคคล และสามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคงปลอดภัย

เป้าหมายของ Governance

คือ ข้อมูลที่ดี แปลว่าต้องมี เสาหลักของธรรมาภิบาล เสาหลักของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ประกอบด้วย

๑. Data Security มีมาตรฐานเป็นตัวกำหนด ได้แก่ ISO/IEC ๒๗๐๐๑:๒๐๑๓

Data Security ⇒ Confidentiality การรักษาชั้นความลับของข้อมูล

⇒ Integrity ถ้าข้อมูลมีการกำหนดสิทธิของการเข้าถึง และแก้ไข คนที่ไม่มีสิทธิเข้าถึงก็ไม่สามารถแก้ไขได้

⇒ Availability ระบบสำรองข้อมูล Backup ข้อมูล

- การกำหนดหมวดหมู่และชั้นความลับของข้อมูล
- การกำหนดสิทธิหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องกับชุดข้อมูล
- การกำหนดมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบที่เกี่ยวข้องกับชุดข้อมูล
- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ และระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. Data Privacy มีระเบียบชัดเจน ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

Data Privacy

พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
พ.ศ.๒๕๖๒

- การขอความยินยอม (Consent) จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (Data Subject)
- การไม่เปิดเผยข้อมูลโดยไม่มีเหตุอันสมควร

๓. Data Quality ข้อมูลแต่ละชุดมีมาตรฐานแตกต่างกัน เป็นงานละเอียดที่จะต้องมีความถูกต้อง

Data Quality

ไม่ควรเชื่อถือข้อมูลที่หาได้จาก Search engine Wikipedia โดยทันที แต่ควรตรวจสอบถึงแหล่งข้อมูล (Reference Data) ที่เชื่อถือได้ เช่น กฎหมาย หนังสือราชการ ประกาศ คำสั่ง ฯลฯ

ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน มีมาตรฐานเดียวกัน ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งาน

เป็นเรื่องที่ใหญ่และสำคัญ

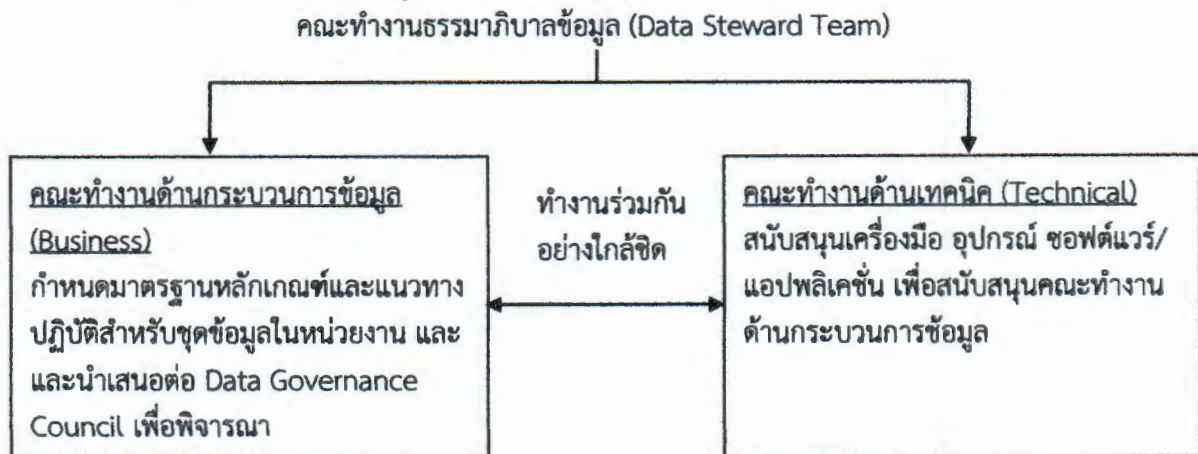
ขั้นตอนการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

๑. จัดตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐของหน่วยงาน ควรมีอย่างน้อย ๒ ชุด

- คณะกรรมการที่ทำหน้าที่ตัดสินใจเชิงนโยบาย (Data Governance Council) หน้าที่และอำนาจ คือ กำหนดหลักการ นโยบาย แนวทาง และขอบเขตของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐของหน่วยงาน รวมทั้งอนุมัติ

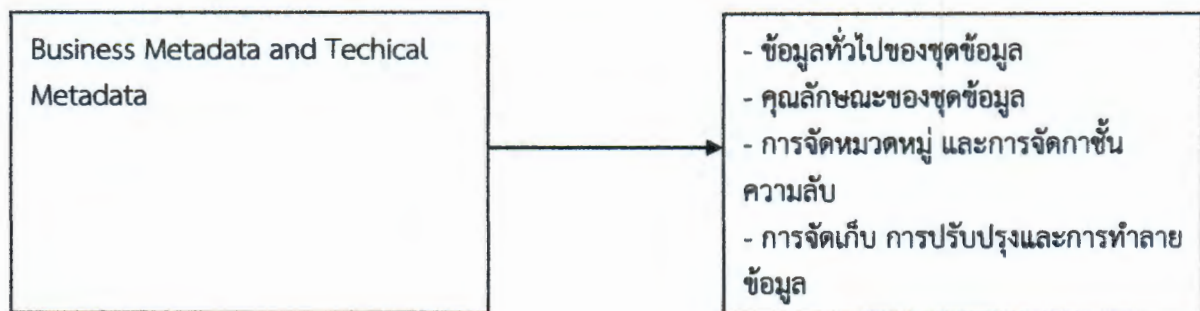
นโยบาย และแนวปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูลในหน่วยงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลหน่วยงานมีคุณลักษณะที่ดีอย่างน้อย ๓ ประการ คือ มีความมั่นคงปลอดภัย (Data Security) มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกฎหมาย (Data Privacy) และมีคุณภาพ (Data Quality)

- คณะทำงานธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Steward Team)

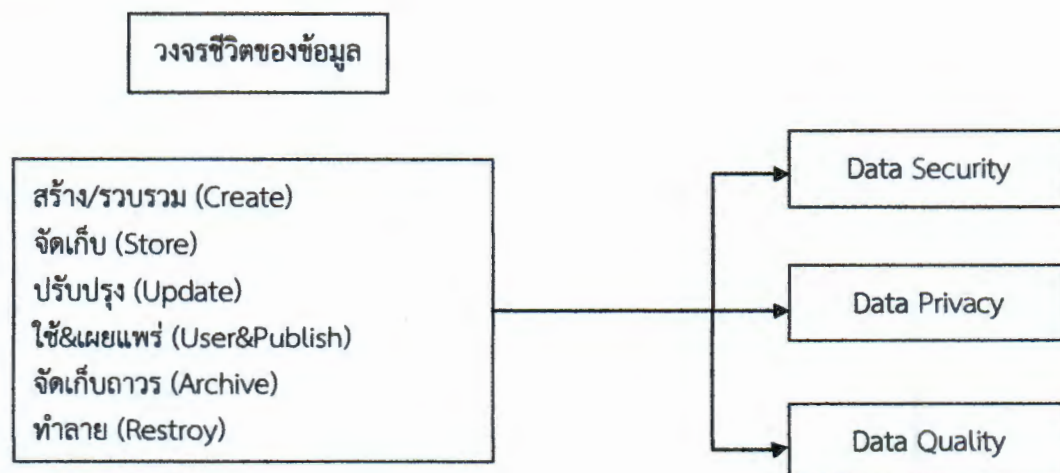

๒. จัดทำพจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary) เป็นคำอธิบายความหมาย เพื่อให้เข้าใจข้อมูล และรู้ได้ทันทีว่าหมายถึงอะไร หรือทำให้เข้าใจตรงกัน และชัดเจน

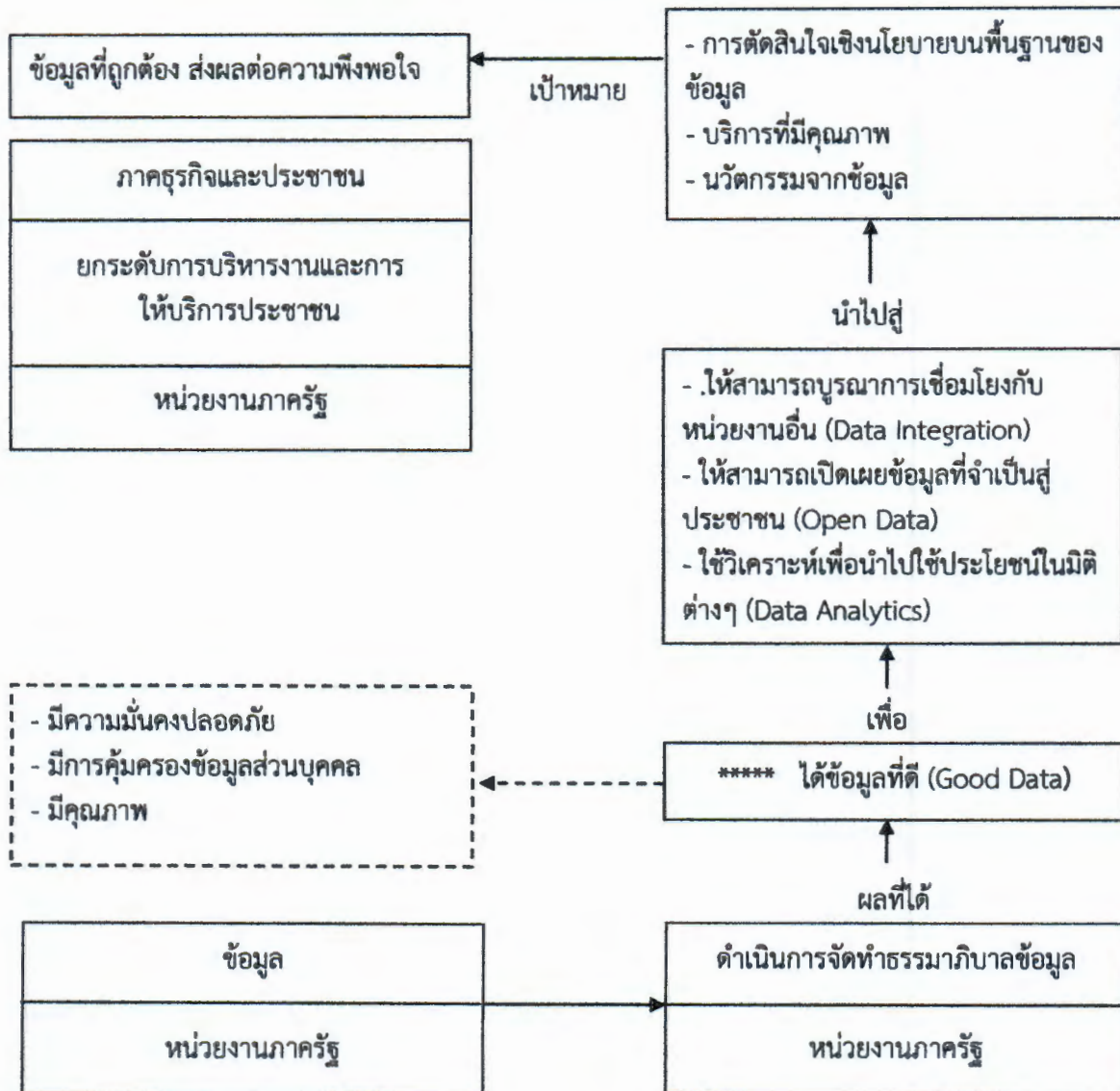
๓. จัดทำคำอธิบายชุดข้อมูล (Metadata) บอกรายละเอียดข้อมูลทั้งชุด

๔. จัดทำแนวปฏิบัติสำหรับชุดข้อมูล (Dataset Guideline) โดยคำนึงถึง Data Security, Data Privacy และ Data Quality

ประโยชน์ของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

(ลงนาม).....

(นางสาวนฤมล ป้อมสา)

ตำแหน่ง นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ

(ลงนาม).....

(นางรุจิรา บุญประสิทธิ์พร)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์ดิน

(ลงนาม).....

(นายอนุวัชร โพธิ์นาม)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๐

ผู้รับรองผลการพัฒนาความรู้

ใบประกาศนียบัตร

ประกาศนียบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นฤมล ป้อมสา

ได้ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนออนไลน์ในบทเรียน
การสร้างความเข้าใจกรอบธรรมาภิบาลข้อมูล
(Data Governance Framework Awareness)

รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 1:30 ชั่วโมง

โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ให้ไว้ ณ วันที่ 23 ก.พ. 2566

(นางโอรตา เหลืองวิไล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

มีเอกสารแสดงว่าผู้ผ่านการอบรมได้ศึกษาและทำความเข้าใจเนื้อหา

Digital Governance Framework Awareness

Registration ID: 00000000000000000000

วันที่ 23/02/2566

